

VIKEND U ZAGREBU

LEPOTA SREDNJE EVROPE

TEKST NAPISALA:
IVANA DUKČEVIĆ BUĐA

Poučeni pričama naših prijatelja koji su prethodne dve do tri godine u par navrata posetili nama nekada blisku prestonicu Hrvatske, sa beogradskim tablicama na automobilu i dozom zebnje u stomaku jednog aprilskog popodneva 2007. "ušetali" smo u Zagreb...

Verovatno će nekoga još na samom početku teksta zanimati činjenica da za dva dana boravka u Zagrebu, to što smo iz Beograda nije bilo predmet nikakvih neprijatnosti, štaviše. Do našeg odredišta - obronka brda Medvednice, u kraju Medveščak (zagrebačkom Dedinju), gde smo se smestili kod prijatelja, tri puta smo bili u prilici da priupitamo slučajne prolaznike za traženu ulicu. Poslednji od njih, sredovečni gospodin na velikom motoru, čak je odlučio da nas "odvede" do tražene ulice, jer nije mogao da nam drugačije objasni. "Samo me pratite", rekao je opraštajući se od prijatelja sa kojim je pričao na ulici, ujedno paleći svoju "paklenu mašinu".

Grad Zagreb (nekada - Gradec), Zlatnom bulom hrvatsko-ugarskog kralja Bele IV, 1242. godine postao je slobodan kraljevski grad, dok se 1557. prvi put u pisanim dokumentima spominje kao glavni grad Hrvatske. Nalazi se u srednjem toku reke Save, gde je njeno korito višestruko uže od onog na ušću - u Beogradu. Manji je grad od Beograda (641 kilometar kvadratni) i ima skoro milion stanovnika. Slično gradovima srednje Evrope, za izgled starog Zagreba zaslužna je uglavnom barokna arhitektura, najbližnja onoj u starim delovima Zemuna. Za obilazak najznačajnijih mesta u gradu jedan dan je dovoljan, a najbolje je da kada stignete do

centra, dalje krenete pešice.

Kao sa Trga Republike (ili "kod konja") u Beogradu, obilazak Zagreba počnite od spomenika banu na konju - **Trga bana Josipa Jelačića**, pobjednika u istoriji Hrvatske čuvene bitke protiv Mađara. Trg se nalazi usred najčuvjenije **ulice Ilice** koja (za razliku od Knez Mihailove u Beogradu) nije pešačka zona, a u kojoj osim taksi vozila saobraća i svetlo pla-

SLIČNO GRADOVIMA SREDNJE EVROPE, ZA IZGLED STAROG ZAGREBA ZASLUŽNA JE UGLAVNOM BAROKNA ARHITEKTURA, NAJSLIČNIJA ONOJ U STARIM DELOVIMA ZEMUNA

više od 5.000 vernika. Preko puta katedrale, stotinak metara nizbrdo, na platou između starih kuća, na otvorenom prostoru ugledaćete glavnu zagrebačku pijacu - **Dolac**. Sa pijace se stepenicama spuštate direktno nazad na Ilicu.

U Ilici i oko nje, nalaze se najbrojnije radnje za šoping, pa i nama najinteresantnije, one koje smo rado posećivali u vreme zajedničke države. Radnja domaćeg "Kraš-a" u Ilici uređena je slično

najlepšim radnjama čokolade na Zapadu. Za dekoraciju ima "čokoladni slap" u četiri nivoa (koji možete videti i u Beogradu, ali u jednoj od privatnih prodavnica čokolade).

Obučene u uniforme, radnice u rukavicama poslućuje vas nekim od proizvoda (nama starijima) tako poznatog asortimana, kao što su "bajadere" ili "ledene kocke", na primer. U zadnjem delu dugačkog lokala nalazi se kafeterija, gde možete popiti kafu i jesti poslastice od čokolade.

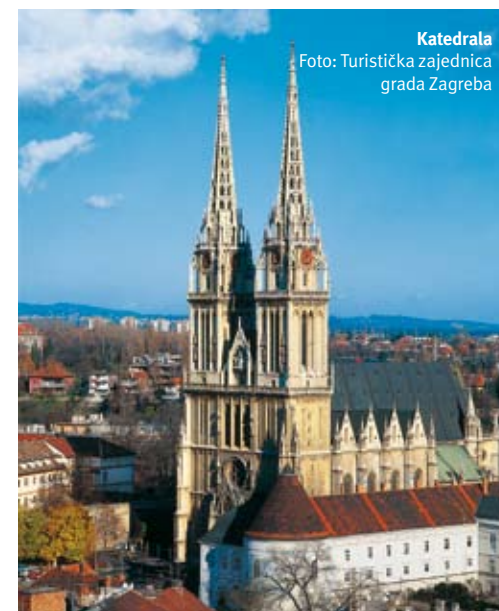
Sa iste strane ulice, nalazi se iznutra kompletno renovirana **Srpska pravoslavna crkva**, iza koje se između zgrada smestio **Trg Petra Preradovića**, pun stolova i stolica kafića koji ga okružuju. Na ovom omiljenom stecištu mladih, trebalo je da bude sagrađena velika poslovna zgrada,



vi za- gre- bački tramvaj. Pre nekoliko godina, u

Hrvatskoj je napravljen novi tramvaj veoma lepog - svemirskog dizajna. Ipak, ovaj tramvaj je i dalje u manjini u odnosu na stare tramvaje koji izgledaju slično našim.

Desno od Trga, uzbrdo, na skveru sa pozlaćenim figurama i fontanom, nalazi se neobarokna **Zagrebačka katedrala svetog Stjepana**, posvećena Vaznesenju Device Marije, sa 105 metara visokim, špicastim tornjevima zvonika i ostacima baroknih kula **Arhiepiskopske palate** koja je okružuje. Prvobitno sagrađena još u 11. veku, više puta rušena, popravljana i obnovljana, svoj sadašnji oblik dobila je 1899. godine. Osim grobnica poznatih i zaslužnih Hrvata, unutar katedrale, između ostalog, možete videti i veliki, stari tekst ispisan glagoljicom, iz vremena pre nego što su se na ovim prostorima ćirilica i latinica zauvek "odvojile". Ova prilično velika crkva može da primi



Katedrala
Foto: Turistička zajednica grada Zagreba



Unutrašnjost pravoslavne crkve
Foto: Ivana Dukčević Buđa

Travel Tips ZAGREB

► VODIČI

Probajte Bradt Travel Guide-ov vodič, ali je verovatnije da ćete skoro sve što vas interesuje naći na odličnim web stranicama: www.zagreb-touristinfo.hr ili www.fivestars.hr

► POPUSTI

Ukoliko kupite "Zagreb card" ostvarićete besplatnu vožnju gradskim prevozom, popuste u skoro svim muzejima, mnogim restoranima i radnjama, čak i prilikom noćnih izlazaka u diskoteke. Uz karticu ćete dobiti i knjižicu sa tačno navedenim radnjama, kod kojih ostvarujete popust (i koliki je popust). Karticu je moguće kupiti na velikom broju punktova u samom Zagrebu, ili unapred, putem Interneta. Više informacija možete dobiti na web sajtu: www.fivestars.hr

► BEZBEDNOST

Nivo bezbednosti u Zagrebu sličan je kao u Beogradu. Ne postoje posebne mere opreza, osim u retkim slučajevima - ako nalećite na nacionalistički nastrojenoj lokalca koji vam može pokvariti raspoloženje.

► ZABRANE

- Ne bi bilo loše da se pristojnije obučete prilikom ulaska u crkvu.
- Pušenje je zabranjeno u javnim, zatvorenim prostorijama, kao i u izvesnim lokalima i delovima restorana, gde je to posebno naglašeno.

► RADNO VREME

U Hrvatskoj je većina radnji, lokala, pošti i banaka uglavnom otvorena od 08.00 do 19.00, a subotom od 08.00 do 13.00h. Na aerodromu, banka i menjačnica rade svakog dana od 07.00 do 21.00h, a na Glavnoj železničkoj stanici (Kolodvoru), non-stop.
Državni praznici: 1. januar (Nova godina), 6. januar (Sveta tri kralja), Uskrs (i Uskrsni ponedeljak), 1. maj (Praznik rada), 7. jun (Tijelovo), 22. jun (Dan antifašističke borbe), 25. jun (Dan državnosti), 5. avgust (Dan domovinske pobjede i zahvalnosti), 15. avgust (Velika Gospa), 8. oktobar (Dan nezavisnosti), 1. novembar (Svi sveti), 25. i 26. decembar (Božić).



Gornji grad
Foto: Turistička zajednica grada Zagreba



Dolac
Foto: Turistička zajednica grada Zagreba

oko koje se digla poprilična prašina, pa je nestanak omiljenog trga na vreme sprečen protestima mlađe populacije upućenih gradskim vlastima.

Preko puta, u jednom delu Ilice nalazi se prolaz - pasaž, u kome se nalaze radnje i kafići, na primer "Kuća zelenog čaja", radnja u kojoj (slično kao i kod nas), možete kupiti japanske i kineske čajeve sa najrazličitijim sastojcima: zelenim čajem, sušenom

korom pomorandže, limuna i marakujom, ili "Bamboo sprants" sa: ružinim pupoljcima, đumbirom, komadićima sušenog ananasa, papaje, kokosa, manga i bambusovim klicama... Čaj će vam zapakovati u crnu kesicu sa nalepnicom na kojoj je ime čaja, detaljan opis porekla, način pripreme i rok trajanja.

U sledećem prolazu Ilice nalazi se turistička atrakcija - 100 godina stara kabina-uspinjača do Gornjeg grada. Za vožnju koja traje manje od minuta, ne morate kupiti kartu ukoliko imate već kupljenu kartu gradskog saobraćaja (ZET), jer "vozila" potpadaju pod isti resor (8 kuna).

Izlaskom iz uspinjače naći ćete se na brdu, u **Gornjem gradu** - najstarijem i najvažnijem delu Zagreba. Odmah po izlasku, sa leve strane, na **Šetalištu Josipa Juraja Štrosmajera** videćete **Kulu Lotrščak** na koju se uz malu nadoknadu (Klovičevi Dvori - 10 kuna) možete popeti na vrh i videti ceo grad kao na dlanu. Iza nje, sa desne

Spomenik svetog Juraja
Foto: Turistička zajednica grada Zagreba



strane je **crkva Svete Katarine** i vidikovac sa pogledom na donji deo grada. Sa kule se svakog dana, iz topa ispaljuje plotun koji Zagrepčane podseća koliko je sati - tačno u podne.

Ako nastavite pravo, stići ćete do trga sa kompleksom starih zgrada - **Banskih dvora**. Na centralnom delu trga stoji čuvena **crkva Svetog Marka** sa kosim krovom i pločicama u motivima dva hrvatska grba, u kojoj se nalaze neki od čuvenijih radova skulptora Ivana Meštrovića. Banski dvori su u obliku ćiriličnog slova "P" i čine ih zgrade Predsednika Republike, Hrvatskog Sabora (Skupštine) i raznih ministarstava.

U Gornjem gradu postoji još nekoliko starih zdanja, u kojima se uglavnom nalaze državne institucije, kao što je na primer **Arhiv**. Skrenuvši desno, nizbrdicom ćete dospeti do polukružnog prolaza ispod starih kuća - **Kamenitih vrata** iz 13. veka. U prolazu, iza ograde od kovanog gvožđa, nalazi se slika Device Marije koja je nekim čudom 1731, za vreme velikog požara, ostala netaknuta. Zbog toga je ovo mesto postalo predmet hodočašća, potpuno ispunjeno tablama sa rečima za-



Kula Lotrščak
Foto: Ivana Dukčević Buda

hvalnosti Devici Mariji. Table zahvalnosti ovde su do skora postavljali mnogi građani Hrvatske, koji su se moleći se istoj, izlećili ili izbacili iz nevolje, ali je to zbog prebukiranog prostora sada zabranjeno.



Crkva Svete Katarine
Foto: Ivana Dukčević Buda



Banski dvori
Foto: Ivana Dukčević Buda

Malo dalje od Kamenitih vrata nalaze se stepenice u čijem se podnožju smestila poznata polukružna pešačka zona - **ulica Tkalciceva**, puna kafića i restorana. Na jednom kraju ulice nalazi se veliki tržni centar "Tkalcica", sa bioskopom i mnogobrojnim radnjama i buticima - robom veoma sličnom onoj u beogradskim tržnim centrima. U blizini, na Rooseveltovom trgu 5, možete posetiti najpoznatiji zagrebački **Muzej Mimara**. Sa 4.000 eksponata velike vrednosti, važi za jedan od najinteresantnijih manjih muzeja Evrope. U Zagrebu još možete videti i **Trg kralja Tomislava**, sa zdanjem **Hrvatskog narodnog kazališta** (popularnog: HNK), blizu Glavne železničke stanice. Sa južne strane reke Save nalazi se Novi Zagreb. Kao i Novi Beograd, sa soliterima i drugim socrealističkim zgradama, do skora je bio samo velika spavaonica.

Travel Tips ZAGREB

► KUHINJA

Najpoznatija hrvatska jela sigurno su: "zagorski štrukli" (testo za pite sa svežim kravljim sirom, bundevom, makom ili jabukama, prokuvani, pa zapečeni u pavlaci) i "purica s mlincima" (ćurka sa jednom vrstom testenine). Od ostalih, možda manje prepoznatljivih jela, tu su i "krpice sa pečenim zeljem", "svinjski buncek sa dinstanim kiselim zeljem", "govedina sa sosom od rena", "koltovina" ili "pisanica stubica" - uspikovana govedina sa slaninom i korenastim povrćem, sa suvim šljivama i šljivovicom. Kolači: suvi kolač "paprenjak", savijače sa sirom, jabukama i trešnjama, kolači sa orasima, makom, kravljim sirom i džemom. Pića: medica i gviric (pića od uzavrelog meda).

► REKREACIJA

Ako vam vreme dozvolji da se u Zagrebu pozabavite i sportskim aktivnostima na sajtu www.hr.naci ćete puno korisnih linkova o svemu što vas može zanimati u ovoj oblasti.

► ŠOPING

- Karakteristični suvenir: odlivak Dore - lika iz romana Augusta Šenoe "Zlatarevo zlato", licitarsko srce, odlivci radova Ivana Meštrovića, slike sa motivima Zagreba, pleteni predmeti, etno rukovrtnice, itd.
- Poznate radnje sa suvenirima su: "Bakina kuća" na Štrosmajerovom trgu, "Etno hiža" (Pod zidom 5), "Natura Croatica" (Preradovićeve 8), "Suvenir Shop" (Zahradnika 34) i druge.
- Šoping zone: TC "Tkalcica" u Tkalcicevoj ulici, duž cele ulice Ilice i u okolnim manjim ulicama, Branimir centar u Branimirovoj 29, Centar Kaptol u Nova Ves 11, City Center One u Jankomir 33, Rotonda u Jurišićevoj 19, NAMA u Ilici 4.

► ZABAVA

Ima puno mesta za zabavu, počevši od noćnih klubova (Gallery, Hard Rock cafe u Gajevoj 10, Hemingway, Lake city, itd), pabova (Big Mamma, Dublin Pub, Garage Pub, Godot Pub, Hole in One, itd), klubova (Attack, David, Tvornica, itd), lounge barova (Boombarr, Cohiba bar, Jackie Brown, Khala bar, itd), diskoteka (čveni Saloon, Aquarius, Boogaloo Club, itd), dva džez kluba (BP jazz club i The Jazz club Zagreb), koktel barova (Euphoria, Fantasy club, Tolkien's, Vertigo bar, itd)... i velikog broja kafića.

► RAZNO

Zagreb možete da upoznate i na sasvim neobičan način. "SEGWAY CITY TOUR ZAGREB" omogućava vam da "sopstvenim" transporterom, takozvanim SEGWAY-om, čudesnim i zabavnim prevoznim sredstvom, kojim se lako upravlja, doživite autentičnu atmosferu, baš kao da šetate gradskim ulicama. Vožnja jedinstvenim dvotočkašem na električni pogon pružice vam užitek pokreta i upijanja najljepših gradskih vizura. Više informacija potražite na www.segway.hr



Hrvatsko narodno pozorište
Foto: Turistička zajednica grada Zagreba



Crkva Svetog Marka
Foto: Turistička zajednica grada Zagreba



Kamenita vrata
Foto: Ivana Dukčević Buda



Tkalciceva ulica
Foto: Turistička zajednica grada Zagreba

sa srednjoevropskom arhitekturom i što je Hrvatska na Beloj šengen

listi od 1999. godine. Možda sam očekivala više. Ako je za utehu, posle mnogih godina koje su protekle i značajnog približavanja Evropskoj uniji, osim osetno većeg životnog standarda nego u Srbiji, a samim tim i (onim što je vidljivo oku stranca) boljim i novijim automobilima na ulicama grada, sam grad, ipak, ne izgleda bolje i sređenije od Beograda - otprilike su tu negde. Boraveći u Zagrebu, od Zagrepčana smo čuli jednu veoma interesantnu opasku: "Priča se da je u Beogradu jako dobar noćni provod - puno Zagrepčana ide". Možda sam neobaveštena, ali za mene je ovo bilo iznenađenje. Za Slovence koji u vreme Nove godine "okupiraju" Beograd odavno znam, ali za Zagrepčane još zaista nisam čula. ■

Donedavno, Zagreb i Beograd, kao najveći gradovi bivše SFRJ, "trpeli" su izvesna poređenja, pa mi se čini neizbežnim da i ja to učinim. Iako je moja poslednja poseta Zagrebu bila krajem osamdesetih godina 20. veka, u izgledu samog grada ništa se značajno nije promenilo. Osim što je Zagreb bio i ostao interesantan grad

OSIM OSETNO VEĆEG ŽIVOTNOG STANDARDA NEGO U SRBIJI, A SAMIM TIM I BOLJIM I NOVIJIM AUTOMOBILIMA NA ULICAMA GRADA, SAM GRAD, IPAK, NE IZGLEDA BOLJE I SREĐENIJE OD BEOGRADA - OTPRILIKE SU TU NEGDE

Info ZAGREB

► geografski položaj

Zagreb se nalazi u **severozapadnom delu Hrvatske**, u zapadnom delu Balkanskog poluostrva.

► populacija grada

U Zagrebu živi oko 780.000 stanov-

traje oko sedam sati. Cena karte u jednom pravcu iznosi 1.600 dinara, dok za povratnu kartu treba uzdvojiti 3.200 dinara. **Autobus** je nešto skuplji i staje 2.080 dinara u jednom, odnosno 3.480 dinara u oba pravca. **Avionska** konekcija

► jezik

Hrvatski. Piše se latiničnim pismom.

► medicinske norme

Nema posebnih medicinskih normi.

na sledećim internet stranicama: www.zagreb-touristinfo.hr ili www.fivestars.hr

► telefoniranje

Ako pozivate Zagreb okrenućete 99 (izlaz iz zemlje), 385 (pozivni za



Ulica Illica
Foto: Turistička zajednica grada Zagreba

nika, sa predgradima ukupno **oko 1.100.000**.

► kako stići do...

Najlakše je kopnenim putem. Dužina autoputa od Beograda do Zagreba iznosi 394 kilometra. Ako idete **sopstvenim vozilom**, u Srbiji ćete putarinu platiti oko tri eura, a u Hrvatskoj (do Zagreba) još oko 15 eura. **Voz** od Beograda do Zagreba saobraća svakodnevno i putovanje

između dva grada ne postoji.

► dokumenta

Potrebna je samo važeći pasoš.

► klima

Slična našoj, sa nešto manje toplim letima.

► vremenska razlika

Nema vremenske razlike u odnosu na Srbiju.

► novac

Hrvatska kuna (1 euro - 7,3 kune)

► struja

Isto kao u Srbiji.

► smeštaj

Zagreb ima veliki broj jeftinijih i skupih hotela, kao i hostelski smeštaj. Najskuplji hoteli su Sheraton Zagreb i The Regent Esplanade Zagreb sa pet zvezdica, a najjeftiniji hotel "Illica" u Illici. Zagreb poseduje i 12 omladinskih hostela. Orijentacije radi za noćenje sa doručkom u dvokrevetnoj sobi hotela sa tri zvezdice treba izdvojiti minimum 55 eura. Za hotel sa četiri zvezdice računajte da vam treba najmanje 88 eura, dok 119 eura staje noćenje sa doručkom u hotelu sa pet zvezdica. U zagrebačkim hostelima možete naći prenočište za 11 eura i više. Noćenje u luksuznom Sheraton-u košta od 150 do 250 eura, u zavisnosti od sobe, dok Esplanada nudi komfor vredan od 229 do 1499 eura. Najviše informacija o svim varijantama smeštaja dobićete na Internet stranicama www.zagreb-touristinfo.hr

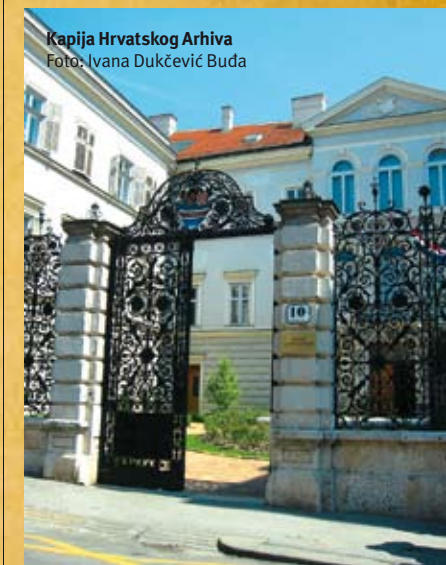
► informacije

Najviše korisnih informacija dobićete

Hrvatsku) i 1 (pozivni za Zagreb), a zatim i željeni broj telefona. **Iz Zagreba ćete dobiti Beograd** okrenuvši 00 381 11, a zatim željeni telefonski broj.

► kako se kretati

Najbolje je **peške**, eventualno **tramvajem** kroz Illicu, i **žičarom** do Gornjeg grada.



Kapija Hrvatskog Arhiva
Foto: Ivana Dukčević Buda